

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo

adresa: Vrbovska bb, tel/fax + 387 33 65 88 83, + 387 33 65 88 81,
e-mail: juosaneks@gmail.com

Djelovodni broj: 02-775)25

Datum: 02.07.2025.g.

Na osnovu člana 115. Zakona o odgoju i obrazovanju i u osnovnoj i srednjoj školi u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 27/24) i člana 67. stav 3. Pravilnika o realizaciji škole u prirodi, izleta, studijskih posjeta, ekskurzija, kampiranja/logorovanja, društveno-korisnog učenja i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada u osnovnoj i srednjoj školi ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 34/24) Nastavničko vijeće JU OŠ "Aneks" Sarajevo, na sjednici održanoj dana 30.6.2025. godine, utvrđuje i usvaja

IZVEDBENI PLAN I PROGRAM ŠKOLE U PRIRODI ZA ŠKOLSKU 2025/2026. GODINU

IZVEDBENI PLAN I PROGRAM ŠKOLE U PRIRODI U ŠKOLSKOJ 2025/2026. GODINI

Izvedbeni plan i program predstavlja dokument kojim se operativno razrađuju oblici odgojno – obrazovnog rada sa jasno razrađenim bitnim elementima.

"Škola u prirodi" je specifičan obavezujući oblik nastave, koji se organizira i realizuje jedanput u toku školske godine, za učenike od II do V razreda osnovne škole jedanput u toku školovanja, koji pod rukovodstvom nastavnika, svjesno, aktivno i planski stiču znanja, vještine i navike, razvijaju se fizički i psihički, formiraju pogled na svijet, uče se samostalnom učenju, radu i životu uopće.

ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI I ZADACI I ZADACI ŠKOLE U PRIRODI

„Škola u prirodi“ je specifičan oblik odgojno – obrazovnog rada koji se realizuje izvan školskih prostora. Ciljevi odgojno – obrazovnog rada „Škole u prirodi“ su raznovrsni i složeni, a u društvenom pogledu su prioritetni i veoma odgovorni, i dijele se na:

OPĆI CILJEVI

a) odgojni

Odgojni ciljevi se odnose na sticanje vrlina i pozitivnih navika, na razvijanje moralnih shvatanja i usvajanje kulturnog ponašanja, a prvenstveno utiču na voljnu aktivnost učenika, snaže ga vrlinama i usmjeravaju prema društveno korisnim djelatnostima i plemenitom postupanju.

U koncepciji rada "Škole u prirodi" posebnu ulogu ima odgojna i zdravstvena komponenta cjelokupnog rada gdje učenik, kroz poseban vid druženja sa vršnjacima bez direktnog nadzora roditelja, usvaja:

- a. nova saznanja i osamostaljuje se;
- b. pozitivne higijenske navike;
- c. pravila lijepog ponašanja;
- d. pravila zajedničkog suživota;
- e. uvažavanje različitosti;
- f. pozitivan odnos prema prirodi i sticanje ekoloških navika i
- g. potrebu za zdravim načinom života u smislu prehrane i boravka u prirodi na svježem zraku.

Pravilna demonstracija svih aktivnosti u prirodnim uslovima predstavlja primjeren način za njihovo adekvatno usvajanje, čime se potiče samostalnost učenika, njihova samokritičnost, jačanje samopouzdanja i samoaktualizacije, te učenika vodi na put sazrijevanja.

b) obrazovni

Obrazovni ciljevi se ostvaruju usvajanjem svih onih sadržaja oblika odgojno-obrazovnog rada, koji zahtijevaju izučavanje, razumijevanje i pamćenje, a odnose se na sticanje znanja pomoću raznih metoda i podsticaja slobodnih aktivnosti učenika.

c) funkcionalni

Funkcionalni, odnosno praktični ciljevi obuhvataju sticanje umijeća, sposobnosti, radnih navika i iskustava koja se mogu primijeniti u neposrednoj životnoj praksi i ogledaju se kroz posebne zadatke da kod učenika razviju moć zapažanja i upoređivanja, apstrakcije i konkretizacije, analize i sinteze, s namjerom da se kod učenika probudi smisao za uviđanje bitnih detalja i odnosa, uzročno-posljedičnih veza i funkcija, da se pojača radoznalost, istraživački duh, mašta i kritičnost, razvijanje voljne i stvaralačke aktivnosti učenika.

POSEBNI/SPECIFIČNI CILJEVI - usmjereni na usvajanje dijela Nastavnog plana I programa kroz:

- 1) neposredno upoznavanje sa pojavama i odnosima u prirodi i društvenoj sredini,
- 2) upoznavanje sa prirodno-geografskim obilježjima i historijskim znamenitostima Bosne i Hercegovine,
- 3) sticanje znanja o kulturnom naslijeđu, obrazovnim i privrednim dostignućima,
- 4) posjetu spomenicima i
- 5) rekreativno-zdravstveni razvoj učenika.

ZADACI

1) Opći zadaci su:

- a. materijalni (sticanje znanja, vještina i navika)
- b. odgojni (svestran odgoj)
- c. formalni (fizički i psihički razvoj)

2) Specifični zadaci su:

- a. proučavanje objekata i fenomena u prirodi;
- b. razvijanje interesovanja za prirodu i izgrađivanje ekoloških navika;
- c. upoznavanje načina života i rada stanovnika pojedinih krajeva;
- d. razvijanje pozitivnog odnosa prema:
 - nacionalnim vrijednostima
 - Kulturnim i estetskim vrijednostima
 - Sportskim potrebama i navikama
 - Pozitivnim socijalnim odnosima
 - Shvatanju značenja zdravlja i zdravog stila života
 - kulturno – historijskom naslijeđu Bosne i Hercegovine
- e. Podsticanje i ispoljavanje pozitivnih emocionalnih doživljaja;
- f. Osposobljavanje učenika za ostvarivanje osnovnih ljudskih potreba izvan porodice.

Pored navedenih, neophodno je utvrditi i sljedeće ciljeve i zadatke:

- realizacija odgovarajućih sadržaja nastavnih i vannastavnih aktivnosti iz Nastavnog plana i programa za osnovne škole i vannastavnih aktivnosti u skladu sa programom vannastavnih aktivnosti škole;
- realizacija nastavnih jedinica prilagođena nastavi u prirodi u skladu sa Nastavnim planom i programom;
- sticanje i usvajanje odgojno-obrazovnih, socijalnih, zdravstveno-rekreativnih, psiho-fizičkih sposobnosti učenika i drugih znanja i vještina;
- izvođenje nastave u vanškolskim uslovima;
- usvajanje znanja i vještina uz korištenje posebnih metoda rada koje se rijetko primjenjuju u učionici;
- korelacija nastave iz pojedinih predmeta i njihova tematska povezanost primjerena ambijentu i uzrastu učenika;
- prilagođavanje učenika različitim uslovima života i rada;
- odgoj u duhu patriotizma, upoznavanja prirodnih ljepota zemlje, prirodnog bogatstva, uslova života i rada naših ljudi;
- evidentiranje ukupnog vremena provedenog za svaku aktivnost pri realizaciji nastavnih sadržaja za svaki predmet pojedinačno;

- određivanje vremena i prostora za ostvarivanje određenih sadržaja poslije uvida u sve mogućnosti koje pružaju s ciljem da budu najpogodniji i najkorisniji za realizaciju;
- stvaranje uslova za siguran i zdrav boravak učenika i održavanje ugodnog raspoloženja;
- naučiti učenike pravilima ponašanja u prirodi i poštovanju prirodnih pojava;
- razvijanje kolektivizma, tačnosti, urednosti, druželjubivosti i discipline kod učenika;
- bolje upoznavanje učenika i njihovih navika tokom odvojenosti od porodice;
- saznavanje, učenje posmatranjem, istraživanjem i praktičnim djelovanjem i utvrđivanje pravila odijevanja, kao dio pripreme za istraživanje u prirodi, koja se odnose na izbor odgovarajuće obuće i odjeće koja je komotna i pokriva/štiti tijelo.

SADRŽAJI, METODE I SREDSTVA KOJIMA SE OSTVARUJU POSTAVLJENI CILJEVI

"Škola u prirodi" je specifičan način izvođenja nastave u kojoj dolazi do obrade novih nastavnih sadržaja, te provjeru znanja i iskustva stečenih u učionici kroz primjenu u stvarnoj životnoj sredini.

Pogodnost ovog oblika nastave jeste lakše i brže učenje, jer ovaj oblik nastave odražava temeljito planiranje aktivnosti izvan učionice, s jasno osmišljenim sadržajima, ciljevima i zadacima, sadržajno i metodički adekvatno pripremljenim.

"Škola u prirodi" kao obavezan segment nastave, u prirodnom ambijentu, osigurava učeniku postizanje takvog cjelovitog i snažnog doživljaja nastavnog sadržaja kroz nastavu, igru, takmičenje, pjesmu, priču, druženje sa vršnjacima, opažanje, upoređivanje, mjerenje, opisivanje, zaključivanje, obrazlaganje i učenje o svijetu koji ih okružuje.

NOSIOCI PREDVIĐENIH SADRŽAJA I AKTIVNOSTI

- direktor škole
- razrednik na nivou odjeljenja ili drugi nastavnik koji je najmanje jednu godinu realizovao nastavu u odjeljenju koje se upućuje na određeni oblik odgojno-obrazovnog rada
- stručni vođa putovanja
- predstavnici Vijeća roditelja i Vijeća učenika.

U školskoj 2025/2026. godini razrednici IV razreda su zaduženi za realizaciju "Škole u prirodi".

PLANIRANI OBUHVAT UČENIKA

"Škola u prirodi" je specifičan obavezujući oblik nastave, koji se organizira i realizuje jedanput u toku školske godine, za učenike od II do V razreda osnovne škole jedanput u toku školovanja, koji pod rukovodstvom nastavnika, svjesno, aktivno i planski stiču znanja, vještine i navike, razvijaju se fizički i psihički, formiraju pogled na svijet, uče se samostalnom učenju, radu i životu uopće.

Odluku u kojem će se razredu realizirati "Škola u prirodi" donosi Nastavničko vijeće na prijedlog nastavnika u skladu sa Izvedbenim planom i programom.

Ako učenik zbog zdravstvenog stanja ne može sudjelovati u realizaciji "Škole u prirodi" ili bi sudjelovanje štetilo njegovom zdravlju, može biti oslobođen od navedenih aktivnosti uz prezentiranje nalaza ljekara specijaliste, koji izdaje zdravstvena ustanova, a roditelj dostavlja razredniku.

U školskoj 2025/2026. godini, "Škola u prirodi" će se realizovati u IV razredu, a bit će obuhvaćeno 37 učenika četvrtog razreda.

DUŽINA TRAJANJA

"Škola u prirodi" za učenike od II do III razreda može trajati najduže tri nastavna dana, a za učenike IV i V razreda najduže pet nastavnih dana.

"Škola u prirodi" se realizuje, u pravilu, tokom proljeća ili jeseni.

U školskoj 2025/2026. godini, "Škola u prirodi" će se realizovati u skladu sa raspoloživim terminima i preporuci Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo.

PLANIRANI PUTNI PRAVCI I PLANIRANA DESTINACIJA

"Škola u prirodi" kao specifičan obavezujući oblik nastave, organizuje se na teritoriji Bosne i Hercegovine ili van granica Bosne i Hercegovine u objektima koji su u vlasništvu Bosne i Hercegovine, u prirodnom ambijentu prilagođenom uzrastu učenika s odgovarajućim uslovima zatvorenog i otvorenog prostora za poučavanje i učenje.

OPIS PRIJEVOZA, UGOSTITELJSKIH USLUGA I DRUGIH USLUGA

Pri realizaciji putovanja moraju se koristiti autobusi odgovarajuće starosti, tehnički ispravni i pregledani, pod uslovom da njima upravljaju lica, koja ispunjavaju zahtjeve u pogledu profesionalne obučenosti i kompetentnosti.

Zahtjevi u pogledu udobnosti podrazumijevaju obavezu Agencije i škole da osiguraju potreban broj sjedišta u autobusu ili putničkom motornom vozilu, odnosno rezervaciju ako se prijevoz obavlja drugim prijevoznim sredstvom. Siguran boravak, podrazumijeva obavezu Agencije da koristi samo one smještajne i ugostiteljske objekte koji zadovoljavaju određene standarde u smislu kvaliteta usluga smještaja, prehrane i posluživanja napitaka, sa posebnim osvrtnom na visok kvalitet ispunjenosti sanitarno-higijenskih i zdravstvenih zahtjeva u pogledu pripremanja hrane i napitaka i smještajnih sadržaja.

ODREDBE O UPRAVLJANJU RIZICIMA REALIZACIJE

Škole su dužne da pri organizaciji i realizaciji svih oblika odgojno-obrazovnog rada postupaju sa povećanom pažnjom, prema pravilima struke i običajima ogleda se, između ostalog, i u obavezi škole da osigura zaštitu najboljeg interesa učenika, da vodi brigu usmjerenu ka očuvanju njegovog fizičkog i mentalnog zdravlja te sigurnosti, kroz poreduzimanje sigurnosnih mjera i upravljanje rizicima u postupku organizacije i realizacije oblika odgojno-obrazovnog rada. Bitna karakteristika "Škole u prirodi" je u tome da se realizuju u i izvan školskih prostora i da je uspješnost njihove organizacije i realizacije uslovljena mnogim faktorima objektivne i subjektivne naravi, među kojima dominantnu ulogu imaju sigurnosni aspekti putovanja i boravka u prirodi.

Sigurnost, kao nezaobilazni zahtjev u organizaciji i realizaciji svih oblika odgojno-obrazovnog rada, preduslov je za uspješno ostvarivanje ciljeva, zadataka, sadržaja i može se uspješno osigurati samo zajedničkim zalaganjem svih subjekata uključenih direktno ili indirektno u ove aktivnosti.

Imajući u vidu činjenicu da je odgojno-obrazovni rad je složen proces, planski organiziran i vođen, u kojem učenici usvajaju znanja, stiču vještine i navike, psihički se razvijaju i svestrano se odgajaju, škola je obavezna preventivno postupati preduzimanjem niza sigurnosnih mjera kako bi povećan rizik, kao bitna karakteristika ovih oblika odgojno-obrazovnog rada, bio sveden na razumnu mjeru odnosno minimum.

Preventivno postupanje predstavlja niz planskih aktivnosti usmjerenih na povećanje sigurnosti svih sudionika uključenih u oblike odgojno-obrazovnog rada, koji su predmet ovog pravilnika, a ogleda se u:

- a) pravovremenom upoznavanju roditelja učenika sa oblicima odgojno-obrazovnog rada koji su planirani Godišnjim programom rada škole;

- b) pribavljanju pismene saglasnosti roditelja kojom se prihvataju opći uslovi putovanja, program putovanja i daje saglasnost za učešće učenika u konkretnom obliku odgojno-obrazovnog rada;
- c) planskom upoznavanju učenika i roditelja sa etičkim kodeksom (društveno prihvatljiva pravila ponašanja), na časovima odjeljene zajednice odnosno na roditeljskim sastancima;
- d) upoznavanje učenika sa pravilima sigurnosti i zaštite od socijalno neprihvatljivih oblika ponašanja, diskriminacije, neprijateljstva i svih oblika nasilja sa posebnim osvrtom na vršnjačko nasilje;
- e) zaštitnim mjerama od odlaska učesnika na neprikladna mjesta;
- f) edukaciji učenika s ciljem aktivnog doprinosa učenika u procesu realizacije;
- g) obavezi škole da pored vođe putovanja, odredi po jednog pratioca iz reda nastavnika ili stručnih saradnika škole na svakih najmanje 10, a za najviše 20 učenika;
- h) obavezi upoznavanja svih sudionika sa preporukom nadležnog ministarstva zdravstva o postupanju u slučajevima da dođe do pojave bolesti učesnika u toku putovanja i boravka u turističkom mjestu;
- i) obavezi roditelja da blagovremeno upoznaju nosioce aktivnosti organizacije i realizacije konkretnog oblika odgojno-obrazovnog rada o zdravstvenom stanju i sklonostima njihove djece odnosno učenika;
- j) obavezi da svim učenicima ugovori putničko i zdravstveno osiguranje.

TEHNIČKA ORGANIZACIJA

Tehnička priprema podrazumijeva radnje organizacije i realizacije, a naročito:

- a) donošenje odluke o vrsti postupka koji će se provodi za odabir najpovoljnije ponude shodno Zakonu o javnim nabavkama;
- b) aktivnosti formiranja Komisije i provođenja procedura odabira Agencije koja će pružiti tehničku podršku pri realizaciji "Škole u prirodi";
- c) pripremne aktivnosti zaključivanja ugovora o angažmanu Agencije, usaglašavanje Izvedbenih planova i programa sa cijenama Agencije;
- d) pripremne aktivnosti na realizaciji usvojenog Izvedbenog plana i programa "Škole u prirodi";
- e) program putovanja, te opće uslove putovanja;

- n) konsultacije s ciljem potpune uključenosti i obaviještenosti roditelja o svim ponuđenim sadržajima, posebno u smislu izbora mjesta realizacije i kompletnog aranžmana;
- g) utvrđivanje i upoznavanje sa vremenskim okvirom odnosno terminima (polazak, dolazak, boravak, povratak);
- h) vremenski okvir odgovornosti nosioca aktivnosti, Agencije i zaposlenika škole uključenih u realizaciju "Škole u prirodi";
- i) prikupljanje podataka o organizaciji, kategorijama, i uslovima smještaja, vrsti i kvalitetu vozila za prijevoz učenika, kvalitetu usluga turističkog vodiča i drugih lica koji će tumačiti planirane odgojno obrazovne sadržaje;
- j) aktivnosti usmjerene na prikupljanje dokumentacije neophodne za putovanje;
- k) poduzimanje sigurnosnih mjera i upravljanje rizicima u postupku realizacije "Škole u prirodi";
- l) ažuriranje pisane dokumentacije koja obuhvata sve pojedinačne akte nastale u postupku obavješćavanja roditelja o "Školi u prirodi", te pismene saglasnosti roditelja kojom se prihvataju opći uslovi putovanja, program putovanja i daje saglasnost za učešća učenika i
- m) druge obaveze, uvažavajući specifičnosti svakog pojedinačnog oblika odgojno-obrazovnog rada.

NAČIN FINANSIRANJA PO KATEGORIJAMA UČESNIKA

Prava i obaveze osnivača škola kao javnih ustanova ogledaju se, naročito, u sljedećem:

- a) osiguranju sredstava u Budžetu Kantona, na poziciji Ministarstva i Instituta za potrebe realizacije ovog obaveznog oblika odgojno-obrazovnog rada,
- b) osiguranju sredstava u Budžetu Kantona, na poziciji Ministarstva i Instituta za neophodne troškove zaposlenika koji učestvuju u realizaciji oblika odgojno-obrazovnog rada koji su planirani Godišnjim programom rada škole. Obaveza Instituta i škole je da predvidi ova sredstva u svojim budžetima i u tom smislu uputi zahtjev osnivaču za doznačivanje istih.

Predsjedavajući Nastavničkog vijeća

